

felde Forholdene her hjemme ganske vist ville blive meget alvorlige. Nu siger man vel, at vi skulle tage Hensyn til at kunne beskæftige Arbejderne; det siger det ærede Medlem fra Odense (S. Koch) og det ærede Medlem fra Lihsted (Sagd). Naar vi imidlertid have talt om at give Arbejderne, hvad vi kalde deres Ret, hvad enten det gjælder om at give dem Stemmeret i kommunale eller firkulige Forhold eller at lette dem de Byrder til Staten, som vi tro, de have grundet Krav paa at faae lettede efter deres Formuesforhold, her jeg aldrig set, at de Herrer have stemt med os, og det synes derfor, som om deres Kjærlighed til Arbejderne her ikke er saa ganske ægte. Under alle Omstændigheder tror jeg, at den, hvis den er der, hviler paa et meget usigtigt gjennemtenkt Grundlag, thi hvad tror man, det vilde hjælpe den uhyre store Arbejderklasse omkring i Landet, at nogle Entreprenører eller Underentreprenører faae endel Jordarbejde paa de forskellige Liniestrækninger i Entrepriise, og i den Anledning tilkalde faavel nogle tydske som svenske og danske Arbejdere? Hvad tror man, det vilde hjælpe, at maaste nogle faa Snele eller faa Hundrede Arbejdere, maaste gifte, reves bort fra deres Stilling og sit noget midlertidigt Arbejde samtidigt med, at man ved denne Udskrivning af Statteborgernes Lommer finantzielt frellede den almindelige dagligdags solide Arbeidsgivers Gøne til at føre den daglige borgerlige Drift saaledes, at den kunde give Arbejderne en jevn og ordentlig Fortjeneste hjemme. Hovedsagen for Staten er, at man sætter Læring efter Ræring, og ikke anspænder Kræfterne saaledes, at Skatteborgerne blive ude af Stand til at give den dem omboende Arbejderbefolkning en jevn, tilstrækkelig og tilfredsstillende Beskæftigelse. Det er det Sunde; det andet Forsøg eller Remedie, som man vil levere, er usundt, og det vil vise sig at være overordentlig lidet nyttigt, i alt Fald for den danske Arbejderbefolkning. — Jeg skal nu slutte med at anbefale den ærede Forslagsstiller's Forslag om rolig at lade det høie Udvalg drøfte Sagen, saaledes at vi, hvis vi skulle have en samlet Plan for 18 Aar, kunne faae den med en saadan Samling Dplysninger og Undersøgelser, som er tilbørlig, forinden vi gaa ind paa et saa stort Foretagende. Jeg skal gjentage, at for mit Vedkommende ligger der ikke i min Afstemning nogen som helst Indsigelse imod paa en sund og fornuftig Maade at fremme vore Jernbaners Udvikling — en vigtig Side af vor materielle Udvikling — alt efter som Samfundet har Gøne til at gjøre det; men politiske Forslag af denne Natur, laastede ind under de nuværende Forhold, saa ubegrundede, som de ere, kan jeg, hvor velykket Ordspørerens Foredrag end kan have været, ikke forsvare at gaa med til, om jeg end kan erkende, at lokale Grunde kunne tale for, at enkelte Medlemmer have glemt, have overset eller

ikke have lagt Bægt paa Hensynet til det Heles Lær i den Grad, som Andre maa gjøre.

Conseilpræsidenten og Finantsministeren (Estrup): Jeg kom tilstede igaar under denne Sags Forhandling, fordi jeg gik ud fra den Forudsætning, at man vel kunde ønske at høre en direkte Udtalelse af Finantsministeren i Anledning af de af Udvalgets Flertal stillede Forslag, som jo ville paadrage Statskassen større finantzielle Forpligtelser, end det oprindelige af Regjeringen forelagte Forslag. En Udtalelse herom er imidlertid ikke for Liden fornøden, og bliver det maaste overhoved ikke, idet det ærede Medlem for Rægtis Amlts 6te Valgkreds (Bojsen) har foreslaaet Sagen viist tilbage til Udvalget. Foreløbig vedkommer Sagen altsaa ikke Finantsministeren som saadan. Dersom den ærede Forslagsstiller blot havde begrundet sit Forslag om Tilbagevisningen paa, at der saanedes tilstrækkelige Dplysninger, eller at Udvalget paa anden Maade ikke havde røgtet sit Sværv forsvarligt i de forløbne 4 Maaned, vilde det jo have været en Sag imellem den ærede Forslagsstiller og Udvalget alene, men den ærede Forslagsstiller kom imidlertid til at begrunde sit Forslag om Tilbagevisning til Udvalget paa noget helt Andet og Mere end blot paa, at Udvalget ikke havde røgtet sin Gjerning, saaledes som det efter hans Formening burde have gjort det. Den ærede Forslagsstiller angav saaledes, dersom jeg ikke hørte ganske jeil, at vi nu saanedes ethvert fast finantzielt Grundlag, men at et saadant Grundlag vilde være fornødent, naar vi vilde vedtage et Anlæg af Statsjernbaner i et saadant Omfang, som af Udvalgets Flertal foreslaaet, og der igjennem forpligte Statskassen for en lang Arrække og til betydelige Udredelser. Denne Yttring af den ærede Forslagsstiller kunde jeg nok ønske noget nærmere forklaret. Det staa foreløbigt saaledes for mig, at vi, den Gang vi vedtog de andre store Affnit af Statsjernbaneanlæg her i Landet, paa ingen Maade havde noget fastere finantzielt Grundlag at gaa ud fra, end vi have i dette Dieblif. Jeg veed ikke, om den ærede Forslagsstiller skulde have tænkt paa, at man, den Gang man vedtog de meget betydelige Jernbaneanlæg, der bestemtes ved Lov af 10de Marts 1861, hvilke medførte en Betspning af nærmere 40 end 30 Mill. Kr. og altsaa af langt, langt større finantziel Betydning end den, her foreslaas, ikke at tale om, at disse Anlæg skulde være fuldførte i Løbet af 9 Aar, medens de, som Udvalget foreslaar, kunne udsættes omtrent i den dobbelte Tid, rigtig nok paa en Maade skaffede sig et solidt finantzielt Grundlag derved, at man tillod Regjeringen at stifte Statsgjæld i samme Forhold, som den byggede Baner. Jeg veed ikke, om det er det, der har foresværet den